

21.07.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**21 Temmuz 2022
Perşembe**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

21 Temmuz 2022 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci Maddesinin Birinci Fıkrasında Yer Alan Gecikme Zammı Oranının, Her Ay İçin Ayrı Ayrı Uygulanmak Üzere % 2,5 Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5801)

— Toprak Mahsulleri Ofisi Alım Primi Desteğine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5802)

— Yalova İlinde Yapılacak Olan Epiklorohidrin, Sıvı Reçine ve Katı Reçine Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5803)

— Adana İlinde Yapılacak Olan Polimer Rpet Resin Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5804)

— Niğde-Bor Enerji İhtisas Endüstri Bölgesinde Başvuruda Bulunan Yatırımcıların Yatırımda Kullanacakları Sabit Yatırım Tutarı Üzerinden Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü Hesabına Yatıracakları Oranın Onbinde Bir Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5805)

— 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun Geçici 2 nci Maddesinin Üçüncü Fıkrası ile 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesinin İkinci Fıkrasında Yer Alan Gelir Vergisi Stopajı Teşviki Kapsamında, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile Ar-Ge veya Tasarım Merkezlerinde Çalışan Personelin Toplam Sayısına veya Teşvikine Konu Edilen Toplam Çalışma Sürelerine Uygulanmak Üzere Söz Konusu Bölge ve Merkezler Dışında Geçirilen Süreler Bakımından Belirlenmiş Olan Oranın, 31/12/2023 Tarihine Kadar Yüzde Yetmiş Beş Olarak Uygulanması ile 16/10/2021 Tarihli ve 4625 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5806)

— İstanbul İli, Beykoz İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Göllü ve Bozhane Mahalleleri ve Üzümlü Mahallesi Etabı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5807)

— İstanbul İli, Beykoz İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Cumhuriyet, Kılıçlı ve İshaklı Mahalleleri Etabı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5808)

— İstanbul İli, Beykoz İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Baklacı Güneyi Etabı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5809)

— İstanbul İli, Beykoz İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Mahmutşevketpaşa Mahallesi 2 Etabı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5810)

- Adıyaman İli, Merkez İlçe, Petrol Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Taşınmazın “100.000 Sosyal Konut Projesi” Kapsamında Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5811)
- Trabzon İli, Of İlçesi, Sulaklı Mahallesi İlan Edilen Rezerv Yapı Alanı İçerisinde Bulunan Bazı Taşınmazların Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5812)
- Rize İli, Çayeli İlçesi, Büyükköy Beldesi Sınırları İçerisinde Meydana Gelen Sel ve Heyelan Nedeniyle Afete Maruz Kalan Bölgelerde İhtiyaç Duyulan Yapılaşmanın Gerçekleştirilmesi Amacıyla Bazı Taşınmazların Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5813)
- Toprakkale-Bahçe İstasyonları Arası Çift Hatlı Demiryolu Projesi Kapsamında Osmaniye İli Sınırları İçerisinde Yer Alan Bazı Taşınmazların Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5814)
- Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar (Karar Sayısı: 5815)
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Kararlar (Karar Sayısı: 5816, 5817, 5818, 5819, 5820, 5821, 5822, 5823, 5824, 5825, 5826, 5827, 5828, 5829, 5830, 5831, 5832, 5833)

YÖNETMELİKLER

- Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Disiplin Amirleri Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu İnsan Kaynakları Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi İhtiyaç Fazlası, İhtiyaç Dışı ve Faydalı Ömrünü Doldurmuş Malzeme, Hurda Malzeme, Ekonomik Ömrünü Doldurmuş Taşıt ve İş Makineleri Değerlendirme Yönetmeliği
- İlaçların Güvenliliği Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bitlis Eren Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İstanbul Arel Üniversitesi Çift Anadal ve Yandal Eğitim ve Öğretim Programları Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Tahsilat Genel Tebliği (Seri: C Sıra No: 6)
- Tahsilat Genel Tebliği (Seri:B Sıra No:13)
- Tahsilat Genel Tebliği (Seri:B Sıra No:14)

TMO prim desteği belli oldu

Kapsam dahilindeki üreticilerin TMO'ya yapacağı buğday satışına kilogram başına 1 TL, arpa satışlarına ise kilogram başına 0.5 TL TMO alım primi desteği verilecek. TMO'ya ürün satmayan destek alamayacak.

Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı olan üreticilerin 6 Haziran ile 1 Eylül arasında Toprak Mahsulleri Ofisi'ne (TMO) yapacağı buğday ve arpa satışlarına verilecek TMO alım primi desteği belirlendi.

Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yayımlanan Cumhurbaşkanı kararına göre, kapsam dahilindeki üreticilerin TMO'ya yapacağı buğday satışına kilogram başına 1 TL, arpa satışlarına ise kilogram başına 0.5 TL TMO alım primi desteği verilecek.

Bu yıl üretilerek satışı yapılan desteğe esas ürünlere, tarımsal veriler ve Uydu Tabanlı Parsel Tanımlama Modeline göre belirlenen verim değerlerinin maksimum iki katı kadar ve alım satım belgesinde yer alan miktar esas alınarak destekleme ödemesi yapılacaktır.

Bu desteklerden yararlanan üreticiler, bakanlık tarafından 2022 yılında verilecek diğer desteklerden de faydalandırılacaktır. Ödemeler, bütçe imkanları dahilinde 2022 yılı içinde Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesinden yapılacaktır.

Putin'den tahıl çıkışı

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Rus tahılındaki kısıtlamanın kalkması durumunda 50 milyon ton ihracat yapacaklarını bildirdi.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Ukrayna tahıllarının çıkarılmasına yardımcı olmak için Rus tahılları üzerindeki kısıtlamaların kaldırılmasını şart koştuklarına dikkati çekerek bu yılın sonunda 50 milyon ton tahıl ihracatına hazır olduklarını söyledi.

Putin, İran'da yapılan Astana Üçlü Liderler Zirvesi sonrasında Rus gazetecilere açıklamalarda bulundu.

Kendilerinin tahıl konusunu başlangıçta paket halinde ortaya koyduklarını vurgulayan Putin, "Şöyle ki Ukrayna tahılının ihracına yardımcı olacağız ama Rus tahılının tedarikiyle ilgili tüm kısıtlamaların kaldırılacağı gerçeğinden hareket ediyoruz. Şimdiye kadar kimseden itiraz gelmedi. Amerikan ortaklarımızdan dahil. Bakalım bundan ne çıkacak" dedi.

ABD'nin Rus gübreleri üzerindeki kısıtlamaları kaldırdığını hatırlatan Putin, "Umarım durumu içtenlikle iyileştirmek isterlerse aynı şey Rus tahıl ihracatında da olacak. Biz şimdi hazırız. İhracat potansiyelimiz 30 milyon ton tahıl, bu yılın sonunda bu 50 milyon ton olacak" diye konuştu.

Yumurta fiyatlarına yüzde 50 zam

Yumurta fiyatlarıyla ilgili son dakika gelişmesi. Yazla birlikte tüketim azaldığı için fiyatların gerilediği yumurtaya yüzde 50'nin üzerinde zam geldi.

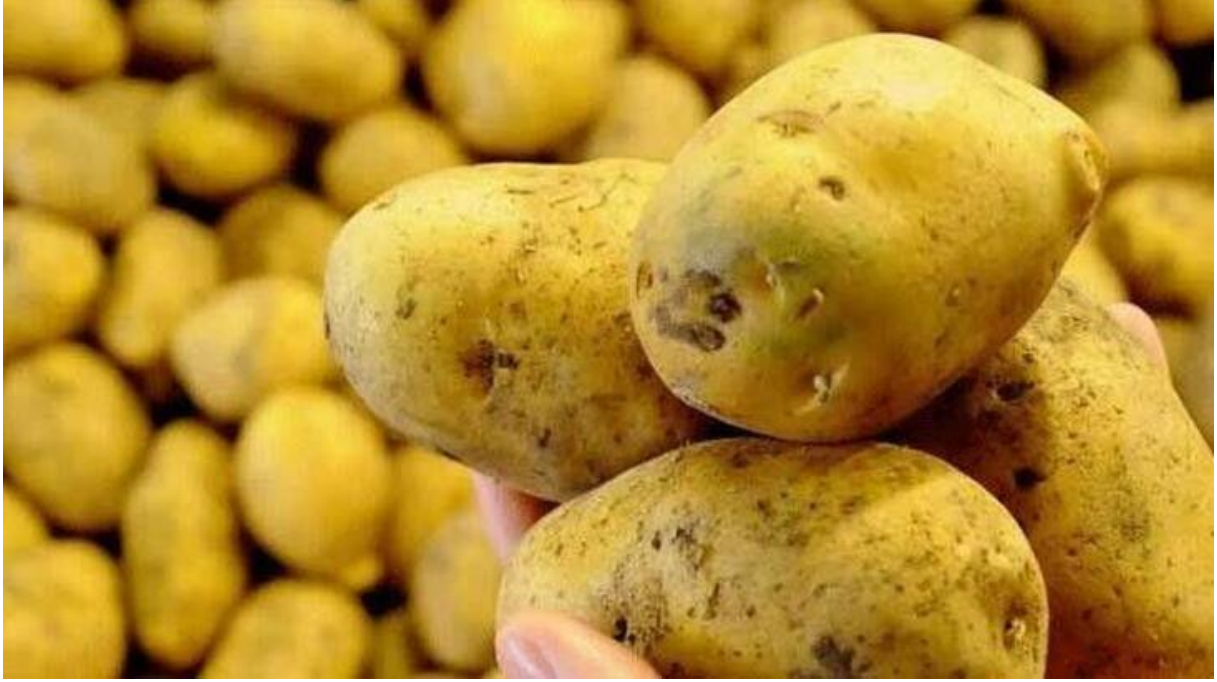
Yumurta üretiminde artan yem, nakliye ve enerji maliyetleri fiyatlara rekor artış olarak yansıdı. Birkaç hafta önce 30 lira civarında satılan yumurtanın kolisi 50 liralara gördü. Ucuzluk marketlerde orta boy yumurtanın fiyatı 46,5 lirayla 47,5 lira arasında değişiyor. Yumurta maliyetlerinin 1,5 lira seviyesinde olduğunu ifade eden üreticiler, bir süredir toptan satış fiyatlarının 70 kuruş olması sebebiyle üretimin durma noktasına geldiğini söylüyordu. Yüzde 100'ün üzerinde zarar ettiklerini kaydeden üreticiler, devletten yem desteği isterken, nakliye maliyetlerinin de 3 bin liradan 10 bin liraya çıktığını vurguluyordu.

ÜRETİCİ BİRAZ OLSUN NEFES ALDI

Yumurta toptancısı Süleyman Önal, fiyatların şu anda dengelenmeye başladığını belirterek, orta boy yumurtanın 42 lira seviyesine çıktığını, büyük boy yumurtanın 45 liraya, XL'ların ise 50 liraya satıldığını anlattı. Önal "Tabii marketlerde bunlar beşer lira daha fazla oynar. Şu anda telafi etmedi zararlarını ama biraz olsun nefes aldı üretici diye düşünüyorum" dedi.

Patatese yeni zam yolda

Geçen yıl tarlada 1, tezgahta 2,5 lira olan patates fiyatlarındaki artış dikkat çekti. Hasat zamanı geldi ancak üretimde ciddi azalma söz konusu. Tarlada bu yıl kilosu 7,5 lira olan patates üreticiyi memnun etti ancak bunun tezgahlara zam olarak yansıtacağı ifade edildi.

Geçen sene Haziran ayında tarlada kilosu 1 lira olan patates bu sene 7,5 liraya yükseldi. Çiftçi durumdan memnun ancak tarlada bile fiyatı yüksek olan ürün, tüketicinin cebini daha da yakacak. Önümüzdeki günlerde yeni bir zam geleceği ifade ediliyor.

Bursa'nın İnegöl ilçesinde patates hasadı başladı. Ziraat Odası Başkanı Sezai Çelik, kırsal Kurşunlu Mahallesi yolu üzerinde hasadı yapılan patates tarlasında incelemede bulundu.

İncelemenin ardından açıklama yapan Ziraat Odası Başkanı Sezai Çelik, "Bildiğiniz gibi, burası hatırı sayılır derece patates ekilen bir bölgeydi. Bu uzun yıllar devam etti. Özellikle son 5 yıldır azala azala 3 bin dekar kadar düştü. Bunun da sebebi patatesin bir sene para kazandırıp, bir sene kazandırmaması. Tabi ki patates para kazandırmadığında maliyetleri yüksek olduğu için çiftçiye müthiş bir zarara uğrattıyor. Onun için çiftçimiz sözleşmeli patates ekimine yöneldi. Şu anda yüzde 70'i sözleşmeli, yüzde 30'u ise bireysel ekim yapıyor. İnegöl'de ÇKS'ye kayıtlı olarak 3 bin dekar patates ekimi var. Kayıt dışı da bin dekar var. Dönümünden 3 ton ürün alınıyor. Önceki yıllarda 4-4,5 tonlara kadar çıkmıştı. Bu sene yağmurların sürekli

devam etmesi, güneşin olmamasından dolayı dekar başına 1 ton verim düşüklüğü söz konusu. Toplam da 4 bin dekar alanda 12 bin ton civarından bir ürün alınması bekleniyor. Çiftçimiz fiyatlardan memnun. Şu anda çiftçimiz kilosunu 7,5 liradan veriyor. Tarlada bu fiyatlar olunca tüketicinin 12-13 liradan aşağıya yiyemeyeceğini buradan anlıyoruz" dedi.

ÜRETİM AZALDI PATATESE ZAM YOLDA

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer Niğde'de üreticiler ile görüşmesi sonrasında yaptığı açıklamada üreticilerin, "Bu yıl tarlamızın yarısını ekemedik. Maliyetler çok arttı. Ektiğimiz kısma attığımız gübreyi de çok az atabildik, 3'te 1 oranına düşürdük" dediğini aktardı.

"Ben bu yılki gibi sorun bugüne kadar hiç yaşamadım" diyen Yıldız, "Geçen yıl traktörün deposu 500 liraya dolarken şimdi 2 bin 500'e doluyor. Böyle giderse tüketici de perişan olur" ifadelerini kullandı.

Ömer Fethi Gürer ayrıca nüfusun 20 milyon arttığını ancak patates üretiminin 1 milyon tona yakın azaldığını ve ekim sahalarının da daraldığını belirterek, "Böyle giderse patates üretiminin düşmesi ile patates fiyatları da daha da artacak" diye konuştu.

Gıda enflasyonu asgari ücret zammını solladı

Gıda fiyatlarında artış devam ederken TÜİK tarafından açıklanan Tarım-ÜFE rakamları çiftçinin maliyet artışını ortaya koydu. Tarım enflasyonu rekor seviyelere yükselirken, bu yılın tarla fiyatları geçen yılın market etiketlerini bile ikiye katladı.

TÜİK verilerine göre 6 aylık gıda enflasyonu yüzde 48 olurken, asgari ücret zammı ve TÜFE'nin yukarısında kaldı. Temel gıda ürünlerinde fiyatların daha tarlada katlandığını TÜİK verileri ortaya koydu. Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi haziranda aylık yüzde 0,66 düşerken, geçen yılın aynı ayında göre yüzde 148,9'a çıktı. Gıdada enflasyon artışlarının yanına bir de fırsatçılar eklenince fiyatlar tezgahlarda daha da yükseldi. Geçen yıl tarladan 2 liraya çıkan domates 5 lirayı aştı. Patates de dört kat arttı. Konuya ilişkin değerlendirmede bulunan ekonomistler, "Kış döneminde gıda fiyatları enflasyonu üç hane olacak. 2023 gıdada çok zor geçecek" yorumunda bulundu.

Geçen yıl pazar-rafiyatı ile bu yılın tarla fiyat farkı arasındaki makas açıldı. 2021 Haziran'da tarlada 1 lira, pazar tezgahında 2,78 TL olan patatesin fiyatı 4,6 artarak tarlada 4 lira 61 kuruşa çıktı. Patateste geçen yıl pazar-rafiyatı ile bu yılın tarla fiyat farkı arasındaki fark yüzde 65,9 oldu.

PAZAR-RAF MAKASI AÇILIYOR

Yaz hasadı bile üreticinin enflasyonunu frenleyemedi. 2021 Haziran'da tarlada 1 lira pazar tezgâhında 2,78 TL olan patatesin fiyatı 4,6 artarak tarlada 4 lira 61 kuruşa çıktı. Aynı tarihlerde tarlada 1,68 lira pazar tezgâhında 6 TL olan dolmalık biberin fiyatı 4,7 artarak tarlada 7,78 liraya çıktı. Patlıcan kuru soğan ve karpuzda da durum değişmedi. Geçen yıl pazar-raf fiyatı ile bu yılın tarla fiyat farkı arasındaki makas hızla açıldı. Karpuz fiyatlarında bu fark yüzde 94,1 olurken, patatesten yüzde 65,9, dolmalık biberde yüzde 30,4, patlıcanda yüzde 37,6 kuru soğanda ise yüzde 15,4 oldu.

FİYAT ARTIŞLARI

TÜİK'in göre yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 277,14 ile lifli bitkiler ve yüzde 184,99 ile tahıllar (pirinç hariç), baklagiller ve yağlı tohumlar oldu. Bir önceki aya göre azalışın yüksek olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 23,82 ile sebze ve kavun-karpuz, kök ve yumrular ve yüzde 21,74 ile yumuşak çekirdekli meyveler ve sert çekirdekli meyveler oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt grup ise yüzde 29,01 ile yağlı meyveler ve yüzde 23,11 ile tahıllar (pirinç hariç), baklagiller ve yağlı tohumlar oldu.

Yıllık Tarım-ÜFE'ye göre 7 alt grup daha düşük, 4 alt grup daha yüksek değişim gösterdi. Yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 277,14 ile lifli bitkiler ve yüzde 184,99 ile tahıllar (pirinç hariç), baklagiller ve yağlı tohumlar oldu. Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar ise yüzde 64,63 ile diğer çiftlik hayvanları ve hayvansal ürünler ve yüzde 70 ile koyun ve keçi, canlı; bunların işlenmemiş süt ve yapağıları olarak sıralandı. Aylık Tarım-ÜFE'ye göre 4 alt grup daha düşük, 7 alt grup daha yüksek değişim gösterdi. Aylık artışın yüksek olduğu alt grup yüzde 29,01 ile yağlı meyveler ve yüzde 23,11 ile tahıllar (pirinç hariç), baklagiller ve yağlı tohumlar oldu.

BUĞDAY FİYATLARI YÜKSELMEYE BAŞLADI

Buğday fiyatlarında önceki 5 işlem gününde görülen düşüş ivmesi, haftanın ilk işlem gününde sonlandı. Buğday fiyatları yeni haftanın ilk işlemlerinde yüzde 2'yi aşan artış kaydetti. Buğdayın Chicago borsasında işlem gören vadeli kontratları, beş aydan uzun sürenin en düşük seviyesinden toparlanarak yüzde 2 yükseldi ancak Ukrayna'dan yapılan ihracatta artış olacağı umutları kazanımları sınırladı.

Chicago borsasında en yüksek işlem hacmine sahip olan buğday vadeli kontratları son seansta 7.66 dolar/bushel, yani 281,5 dolar/ton ile 10 Şubat'tan bu yana en düşük seviyesine geriledikten sonra yüzde 2 artışla 7.92 dolar/bushel, yani 291,0 dolar/ton seviyesine yükseldi. Mısır, yüzde 0,5 artışla 6.06 dolar/bushel yani 238,6 dolar/ton seviyesine yükseldi. Soya fasulyesi, yüzde 1,1 yükselerek 13.57 dolar/bushel yani 498,6 dolar/ton seviyesine çıktı.

Rus doğalgaz akışı yeniden başladı

Kuzey Akım 1 boru hattı üzerinden doğal gaz akışı bu sabah yeniden başladı.

Rus gazını Almanya'ya taşıyan en büyük boru hattı Kuzey Akım 1'in 11 Temmuz'da başlayan bakım çalışmaları tamamlandı ve hattan doğal gaz akışı başladı.

Kuzey Akım 1 boru hattı, Baltık Denizi altında Rusya'dan Almanya'ya yılda 55 milyar metreküp gaz taşıyor.

Piyasalar ve şirketler, Rusya-Ukrayna Savaşı nedeniyle boru hattının kapalı kaldığı sürenin uzatılabileceğinden endişe ediyordu ancak söz konusu boru hattının bakımı planlanan sürede tamamlandı.

Bugün akışın başladığı ilk saatte sisteme 48 milyon metreküp doğal gaz verildi.

Günde 160 milyon metreküplük kapasiteye sahip boru hattı bakımdan önce 60-65 milyon metreküp gaz iletliyordu. Bugün gün içinde akışın 65 milyon metreküpe ulaşması öngörülüyor.

20 yılın en düşük seviyesinde! TCMB'nin net rezervi 6,1 milyar dolara geriledi

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) net rezervi 8 Temmuz haftasında 6,1 milyar dolara geriledi. Böylelikle net rezervlerde Nisan 2002'den bu yana en düşük seviye izlendi. Brüt rezervler de 100 milyar doların altına geriledi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) net rezervleri 20 yılın en düşük seviyesine geriledi. TCMB verilerine göre, 8 Temmuz haftası itibariyle net rezervler 6,1 milyar dolar olarak kaydedildi. Bir önceki hafta bu rakam 7,5 milyar TL olmuştu.

TCMB'nin brüt rezervleri ise aynı hafta itibariyle 98,7 milyar dolar olarak kaydedildi. Brüt rezervlerde bir önceki hafta 100,9 milyar dolarlık gerçekleşme kaydedilmişti.

Bloomberg HT'de yer alan habere göre; TCMB'nin swap hariç net rezervi 8 Temmuz haftasında eksi 54,8 milyar dolar oldu. Bir önceki hafta swap hariç net rezerv eksi 54,3 milyar dolar olmuştu.

KUR KORUMALI MEVDUAT TOPLAMI 1,07 TRİLYON TL

Yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatlarına bakıldığında 8 Temmuz haftasında nominal olarak 1,1 milyar dolarlık düşüş kaydedildi. Böylelikle döviz mevduatları 208,8 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Döviz mevduatlarına parite etkisinden arındırılarak bakıldığında ise gerçek ve tüzel kişilerin döviz mevduatlarında artış görüldü.

21.07.2022

Buna göre yurt içi yerleşiklerin pariteden arındırılmış döviz mevduatı 8 Temmuz haftasında 1,5 milyar dolar arttı. Bu veri setine göre gerçek kişilerin döviz mevduatları 593 milyon dolar, tüzel kişilerde ise 923 milyon dolar arttı.

BDDK verilerine göre 8 Temmuz haftası itibariyle kur korumalı mevduat toplamı 1,07 trilyon TL oldu.

Fiyat İstikrarı Komitesinde enflasyon ile emtia fiyatlarının seyri görüldü

Fiyat İstikrarı Komitesi toplantısı sonrasında yapılan açıklamada, "Kamu fiyat politikalarının, enflasyonla mücadele konusundaki kararlılık ve mali disiplin çerçevesinde belirlenmeye devam edilmesine karar verilmiştir" denildi.

Hazine ve Maliye Bakanlığından yapılan açıklamaya göre, Fiyat İstikrarı Komitesinin beşinci toplantısı, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati başkanlığında dün gerçekleştirildi.

Toplantıda güncel enflasyon gelişmeleri mercek altına alınırken, küresel düzeyde enflasyonist baskılar ile gıda ve enerji arz güvenliğine ilişkin endişelerin yoğunlaştığı içinde bulunulan bu dönemde emtia fiyatlarının seyri değerlendirildi.

Komite üyeleri, arz-talep uyumsuzlukları ile arz kesintilerinin özellikle gıda ve enerji fiyatları üzerindeki risklerini detaylandırdı. Gıda fiyatları özelinde buğday, arpa, ayçiçeği yağı ve şeker gibi stratejik tarımsal ürünlerin yurt içi arzındaki gelişmeler değerlendirildi. Toplantıda yılın ikinci yarısında fiyat istikrarını etkileyecek diğer risk faktörleri ve önlemler de ele alındı.

Komite tarafından, kamu fiyat politikalarının enflasyonla mücadele konusundaki kararlılık ve mali disiplin çerçevesinde belirlenmeye ve stratejik tarım ürünlerinin ilgili kurumlar tarafından satın alınmasına devam edilmesine karar verildi. Özellikle gıda

ve enerji fiyatları başta olmak üzere fiyat istikrarına yönelik tüm paydaşların eş güdüm içinde çalışmaya devam etmesi, kış öncesi doğal gaz depolama ünitelerinin en üst kapasiteye ulaştırılması ve Avrupa başta olmak üzere tüm dünyada enerji tasarrufuna yönelik önlemler en üst seviyede alınırken Türkiye'de de enerji tüketim alışkanlıklarının bu istikamette yönlendirilmesi kararlaştırıldı.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati de Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, toplantıda güncel enflasyon gelişmelerini mercek altına aldıklarını belirterek, "Toplantı kapsamında arz kesintilerinin gıda ve enerji fiyatları üzerindeki risklerini detaylandırarak stratejik tarımsal ürünlerin yurt içi arzındaki gelişmeleri kapsamlı bir şekilde değerlendirdik." ifadesini kullandı.

Kamu alacaklarında yıllık gecikme faizi yüzde 30

Amme alacaklarında gecikme zammı yüzde 2.5'e çıktı

ANKARA (DÜNYA)

Kamu hizmetlerinden doğan alacaklarının tahsilat koşullarını düzenleyen 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 51'inci maddesinde düzenlenen gecikme zammı oranı aylık yüzde 1.6'dan yüzde 2.5'e çıkarıldı.

Bu değişimle birlikte kamu alacaklarına uygulanan yıllık basit faiz de yüzde 30'a çıkarılmış oldu. Amma alacaklarına uygulanacak aylık faiz oranı 30 Aralık 2019'da yayımlanan 1947 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yüzde 1.6 olarak belirlenmişti.

Tüketici güveni dipten döndü

Tüketici güven endeksi, temmuz ayında yüzde 7,4 artışla 68'e yükseldi

Tüketici güven endeksi, temmuz ayında 68 olarak açıklandı. Geçen ay tüketici güven endeksi 63,4 ile tarihi seviyelere gerilemişti.

TÜİK'in açıkladığı verilere göre mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Temmuz ayında bir önceki aya göre yüzde 7,4 oranında arttı; Haziran ayında 63,4 olan endeks, Temmuz ayında 68 oldu.

Tüketici güven endeksinin 100'den büyük olması tüketici güveninde iyimser durumu, 100'den küçük olması ise kötümser durumu gösteriyor.

Mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi haziranda 44,5 iken temmuzda yüzde 4,2 artışla 46,4 oldu. Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi endeksi ise haziranda 59,9 iken temmuzda 67,2'ye çıktı.

Haziranda 61,6 olan gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi endeksi yüzde 15,2 yükselişle bu ay 70,9 olarak gerçekleşti.

Gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi endeksi de haziranda 87,5 iken temmuzda yüzde 0,2 artışla 87,7'e yükseldi.

Türkiye-Rusya-İran Üçlü Zirvesi'nin ardından 16 maddelik ortak bildiri

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Putin ve İran Cumhurbaşkanı Reisi'nin katılımıyla gerçekleştirilen Türkiye-İran-Rusya Üçlü Zirvesi'nin ardından 16 maddelik ortak bildiri yayınlandı.

Türkiye-İran-Rusya Üçlü Zirvesi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve İran Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi'nin katılımı ile İran'ın başkenti Tahran'da gerçekleştirildi.

Zirvenin ardından yayınlanan 16 maddelik ortak bildiride şu ifadeler yer aldı:

1. Devlet Başkanları Suriye'de sahadaki güncel durumu ele almışlar, 1 Temmuz 2020 tarihinde video konferans yoluyla yapılan son toplantının ardından meydana gelen gelişmeleri değerlendirmişler ve aralarında varılan mutabakatlar ile Dışişleri Bakanlarının ve temsilcilerinin toplantılarındaki mutabakatlar uyarınca üçlü işbirliğini güçlendirme hususundaki kararlılıklarını vurgulamışlardır. Ayrıca, son uluslararası ve bölgesel gelişmeleri ele almışlar ve Astana Sürecinin, Suriye krizinin barışçıl ve sürdürülebilir çözümündeki öncü rolüne vurgu yapmışlardır.

2. Suriye Arap Cumhuriyeti'nin egemenliği, bağımsızlığı, birliği ve toprak bütünlüğü ile Birleşmiş Milletler Şartı'nın amaç ve ilkelerine olan kuvvetli bağlılıklarını vurgulamışlardır. Bu ilkelere evrensel olarak saygı gösterilmesi ve kim tarafından yapılsa yapılsın hiçbir eylemin söz konusu ilkeleri zayıflatmaması gerektiğine işaret etmişlerdir.

3. Terörün her tür ve biçimiyle mücadele etmek amacıyla birlikte çalışmaya devam etme kararlılıklarını dile getirmişlerdir. Sivil tesisleri hedef alan ve masum can kayıplarına neden olan saldırılar da dahil olmak üzere, Suriye'nin çeşitli bölgelerindeki terör örgütlerinin ve bunlarla iltisaklı farklı isimler altındaki grupların artan varlık ve faaliyetlerini kınamışlardır. Suriye'nin kuzeyi ile ilgili tüm düzenlemelerin eksiksiz bir şekilde uygulanması gerektiğinin altını çizmişlerdir.

4. Gayrimeşru özyönetim teşebbüsleri dahil olmak üzere, terörle mücadele kisvesi altında sahada yeni gerçeklikler oluşturulmasına dair her türlü girişimi reddetmişler ve Suriye'nin egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün yanısıra komşu ülkelerin milli güvenliğini tehdit eden sınır ötesi saldırılar ve sızmalar dahil olmak üzere ayrılıkçı gündemlere karşı durma kararlılıklarını vurgulamışlardır.

5. Suriye'nin kuzeyindeki durumu ele almışlar, bu bölgede kalıcı güvenlik ile istikrarın ancak ülkenin egemenliği ve toprak bütünlüğünün muhafazası temelinde sağlanabileceği hususunu vurgulamışlar, bu yöndeki çabalarını koordine etme hususunda mutabık kalmışlardır. Suriye'ye ait olması gereken petrol gelirlerinin yasadışı olarak ele geçirilmesine ve aktarılmasına karşı olduklarını ifade etmişlerdir.

6. Uluslararası insancıl hukuk uyarınca, sivillerin ve sivil altyapının korunmasını sağlarken, terör örgütleriyle bağlantılı tüm diğer bireyler, gruplar, teşebbüsler ve varlıkların tamamen ortadan kaldırılması amacıyla aralarındaki süregiden işbirliğinin devam ettirilmesi hususundaki kararlılıklarını teyit etmişlerdir.

7. İdlip Gerginliği Azaltma Bölgesindeki durumu ayrıntılarıyla ele almışlar ve sahada sükunetin sağlanması için İdlip'le ilgili bütün anlaşmaların tam olarak uygulanması gerektiğinin altını çizmişlerdir. İdlip Gerginliği Azaltma bölgesinin içindeki ve dışındaki sivillere tehdit oluşturan terörist grupların varlığı ve terörist faaliyetleri konusunda ciddi endişelerini dile getirmişlerdir. İnsani durum da dahil olmak üzere, İdlip Gerginliği Azaltma bölgesi ve çevresindeki durumdaki normalleşmenin sürdürülebilir olmasını sağlamak için daha fazla çaba göstermek hususunda mutabık kalmışlardır.

8. Suriye'deki insani durumdan duydukları derin endişeyi kaydetmişlerdir. Uluslararası hukuka, uluslararası insancıl hukuka ve BM Şartı'na aykırı tüm tek taraflı yaptırımları, ayrıca, belirli bölgelere yönelik muafiyetler uygulamak suretiyle ayrılıkçı gündemlere yarar sağlayacak ve ülkenin parçalanmasına yol açabilecek ayrımcı önlemleri reddetmişlerdir. Bu bağlamda, başta BM ve insani yardım kuruluşları ile diğer hükümet/hükümet dışı uluslararası kuruluşlar olmak üzere uluslararası topluma, ayrımcılık, siyasileştirme ve önkoşullar olmaksızın ve daha şeffaf bir şekilde tüm Suriyelilere yönelik yardımlarını arttırmaları çağrısında bulunmuşlardır.

9. Suriye ihtilafına askeri çözüm getirilemeyeceğine ve ihtilafın yalnızca Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 2254 sayılı kararı çerçevesinde, Birleşmiş Milletler'in kolaylaştırıcılığında, Suriyelilerin öncülüğü ve sahipliğinde bir siyasi süreç yoluyla

sona erdirilebileceğine dair inançlarını teyit etmişlerdir. Bu bağlamda, Astana garantörlerinin belirleyici katkılarının ve Soçi'deki Suriye Ulusal Diyalog Kongresinin kararlarının uygulanmasının sonucunda ortaya çıkan Anayasa Komitesinin önemli rolünün altını çizmişlerdir. Anayasa Komitesi'nin müteakip oturumlarının sürdürülebilir ve etkili çalışmasını sağlamak için Komite üyeleriyle ve kolaylaştırıcı olarak BM Genel Sekreteri'nin Suriye Özel Temsilcisi Geir O. Pedersen ile sürekli etkileşimi desteklemeye hazır olduklarını yinelemişlerdir. Komite'nin anayasa reformu hazırlama ve halkın onayına sunma görevini yerine getirebilmesi ve çalışmalarında ilerleme kaydedebilmesi için çalışmalarında, Görev Tanımına ve Temel Usul Kurallarına riayet etmesi ve üyeler arasında mutabakat sağlanabilmesi için dış müdahale ve dışarıdan dayatılan zaman çizelgeleri olmaksızın uzlaşa ve yapıcı angajman anlayışıyla yönetilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Anayasa Komitesinin faaliyetlerini herhangi bürokratik ve lojistik engel olmaksızın sürdürebilmesi gerektiğinin altını çizmişlerdir.

10. Astana formatının ilgili Çalışma Grubu çerçevesinde tutukluların/kaçırılanların karşılıklı salıverilmesinin sürdürülmesi hususundaki kararlılıklarının altını çizmişlerdir. Çalışma Grubunun, Suriyeli taraflar arasında güven inşa etmekteki etkisini ve gerekliliğini kanıtlayan özgün bir mekanizma olduğunun altını çizerek, tutukluların serbest bırakılması konusundaki çalışmalarını sürdürmeye, cenazelerin teslimi ve kayıp kişilerin kimliklerinin belirlenmesi konusundaki faaliyetlerini görev tanımına uygun olarak genişletme kararlılıklarını açıklamışlardır.

11. Sığınmacıların ve ülke içinde yerlerinden edilmiş kişilerin, geri dönme ve bu çerçevede desteklenme haklarını teminen, Suriye'deki asıl ikamet yerlerine güvenli ve gönüllü geri dönüşlerinin kolaylaştırılmasının gerekliliğinin altını çizmişlerdir. Bu bağlamda, uluslararası topluma, bu şahısların yeniden yerleşimleri ve günlük normal yaşamlarının tesis edilmesi için uygun katkılar sağlama ve yük paylaşımında daha fazla sorumluluk alma; bu meyanda, temel altyapının restorasyonu da dahil olmak üzere, özellikle su, elektrik, sanitasyon, sağlık, eğitim, tesisleri, okullar, hastaneler ile uluslararası insancıl hukuka uygun insani mayın faaliyetleri dahil erken toparlanma projeleri aracılığıyla Suriye'ye yönelik yardımları artırma çağrısında bulunmuşlardır.

12. İsrail'in, sivil altyapı dahil Suriye'deki askeri saldırılarını kınamışlardır. Bu saldırıların, uluslararası hukuku, uluslararası insancıl hukuku ve Suriye'nin egemenliğini ihlal ettiğini değerlendirmişler; bölgeyi istikrarsızlaştırdığını ve gerginliği tırmandırdığını teslim etmişlerdir. İsrail'in bu bağlamda aldığı tüm karar ve önlemleri de geçersiz sayan ve bunların hiçbir hukuki etkisi olmadığını değerlendiren Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 242 ve 497 sayılı kararları başta olmak üzere, Suriye Golanı'nın işgalini reddeden ilgili Birleşmiş Milletler kararlarının hükümleri dahil, evrensel olarak tanınan uluslararası hukuk kararlarına uyulması gerekliliğini teyid etmişlerdir.

13. Suriye meselesine ek olarak, ortak siyasi ve ekonomik işbirliğini artırmak için farklı alanlardaki üçlü koordinasyonu güçlendirmeye yönelik isteklerini teyit etmişlerdir;

14. Astana Formatında düzenlenen Suriye konulu Uluslararası Toplantının 19.sunun 2022 yılının sonuna kadar düzenlenmesini teminen temsilcilerini görevlendirmekte mutabık kalmışlardır;

15. Bir sonraki Üçlü Zirveyi Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Sayın Vladimir Putin'in daveti üzerine Rusya Federasyonu'nda gerçekleştirmekte mutabık kalmışlardır.

16. Rusya Federasyonu Devlet Başkanı ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Tahran'da gerçekleştirilen Astana Formatında Üçlü Zirveye ev sahipliği yapmasından ötürü İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın İbrahim Reisi'ye samimi teşekkürlerini ifade etmişlerdir.

Tahıl koridoru dünyada açlık sorununu çözer mi?

Ali Ekber YILDIRIM

20 Temmuz 2022 Çarşamba

Rusya'nın Şubat ayında Ukrayna'yı işgali ile başlayan savaş, tahıl, ayçiçeği yağı, doğalgaz, en önemli girdilerden gübrede fiyatların yükselmesine ve buna bağlı olarak dünyada gıda fiyatlarının artmasına neden oldu.

Gübre, enerji ve petroldeki fiyat artışları tarımsal ürünlerin üretim maliyetini de ciddi olarak artırdı. Artan maliyetler, gıda fiyatlarındaki artış ve buna bağlı olarak yaşanan gıda krizinin tek nedeni bu savaş değil. Savaş öncesinde özellikle koronavirüs pandemisi bu süreçte etkili oldu. Savaş ise, süreci daha da hızlandırdı ve krizin büyümesini tetikledi.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ile başlayan savaş, dünya gıda sisteminde önemli sorunlara neden oldu. Ukrayna, depolarındaki 20 milyon tonu aşkın tahılı ihraç edemiyor. Batılı ülkelerin Rusya'ya yönelik ambargosu ise Rusya'dan da tarım ürünleri ihracatını zorlaştırdı.

Türkiye ve Birleşmiş Milletler'in uzun süredir devam eden çabaları ile son olarak geçen hafta İstanbul'da Rusya ve Ukrayna yetkililerinin de katılımı ile dörtlü bir zirve yapıldı. Daha çok askeri temsilcilerin katıldığı zirvede açılacak güvenli tahıl koridoru ile Ukrayna'daki tahılın ihraç edilmesi konusunda olumlu adımlar atıldı.

Toplantıdan sonra, İstanbul'da koordinasyon merkezi kurulması, Ukrayna ve Rus heyetlerinin bu hafta yeniden İstanbul'da buluşmaları, liman çıkış ve varış noktalarında ortak kontroller yapılması ve gemilerin güvenliğinin sağlanması konusunda görüş birliğine varıldığı açıklandı.

Henüz imzalanmış bir anlaşma yok. Görüşmeler olumlu geçse de tahılın ihracatı için zamana ihtiyaç olacak. Tahıl koridoru konusunda bu hafta yeni bir toplantı yapılması bekleniyor.

Ukrayna'nın elindeki 20 milyon tonu aşkın tahılın güvenli olarak ihraç edilmesi için çabalar sürerken diğer tarafta Ukrayna'da birçok üründe yeni hasat sezonu başladı. Hasat edilen ürünleri koyacak depolara, silolara ihtiyaç var. Bu nedenle tahıl koridorunun açılması Ukrayna'yı rahatlatacak.

Ukrayna tahılı Türkiye'de fiyatları etkiler mi?

Tahıl koridorunun açılması ile Türkiye'deki fiyatların nasıl etkileneceği ile ilgili sorular gündemde. Tahıl koridorunun açılması ile Ukrayna'dan ithal edilecek buğday, mısır, ayçiçeği yağının piyasaya girmesi ile fiyatların düşeceğini bekleyen tüketiciler de var. "Elimizdeki ürünün fiyatı düşer" diye endişelenen çiftçiler de var. Ukrayna'dan tahılın yüzde 25 daha ucuza alınacağı ve bununla iç piyasanın düzenleneceğini söyleyenler de var. Tahıl koridorunun açılması ile yerli üreticinin zor durumda kalacağı, tüketicinin ise fiyat düşüşü ile rahatlayacağını düşünenler de az değil.

Bu konularda net bilgiler olmamakla birlikte şunu söyleyebiliriz ki, Türkiye, tahıl koridorunun açılmasında diplomatik bir rol üstlendi. Ancak, Ukrayna'daki ürünlerin Türkiye'ye ithal edilmesi ve iç piyasaya sunulması ile ilgili bildiğimiz kadarıyla bir anlaşma yok. Bu ürünlerin özellikle Afrika'da açlık yaşayan ülkeler için ve Birleşmiş Milletler'in yardım amaçlı alımlarında değerlendirilmesi öngörülmüyor.

Tahıl koridoru gıda krizine çözüm olur mu?

Dünya açısından bakıldığında tahıl koridorunun açılması özellikle Afrika'da açlık yaşayanlar için bir umut olarak görülüyor. Ancak, dünyada yaklaşık 1 milyar insanın açlıkla karşı karşıya kalması tek başına Rusya- Ukrayna savaşı ile açıklanamaz. Bu savaştan önce de açlık vardı. Kaldı ki, üretim boyutuyla bir kriz yok. Dünya tahıl üretiminde gıda krizine neden olacak bir düşüş yok.

Dünyayı asıl tehdit eden bazı tarım ürünlerindeki tekelleşme, kartelleşme. Dünya buğday üretiminin yüzde 60'ını 4 ülke gerçekleştiriyor. İhracatın yarısını sadece 5 ülke yapıyor. Mısır üretiminin yüzde 65'ini 3 ülke sağlıyor. İhracatın ise yüzde 68'ini 3 ülke gerçekleştiriyor. Soya üretiminin yüzde 82'sini, ayçiçeğinin yüzde 70'ini 3 ülke sağlarken, kırmızı mercimek ihracatının yaklaşık yüzde 60'ını Kanada yapıyor. Kanada'da kuraklık ve benzeri sorun yaşadığında mercimek temininde çok büyük sorun yaşanıyor.

Ülkeler bazındaki bu çarpık yapının daha büyük ve daha tehlikeli olanı şirketler bazında tarım ürünleri ticaretinde yaşanıyor. Tarım ürünleri ticaretinin çok büyük bölümünü sayıları iki elin parmağını geçmeyecek çok uluslu şirketler gerçekleştiriyor. Üretimde ve ticaretteki bu kartelleşme dünyanın geleceğini tehdit ediyor. Bugün Rusya ve Ukrayna savaşı ile su yüzüne çıkan gıda sorunu yarın başka şekilde ortaya çıkacaktır. Bu yapının mutlaka değişmesi gerekiyor.

Afrika'daki açlığın nedeni sömürgeciliğin devam etmesi

Afrika'da açlığın önemli nedenlerinden birisi, açlık çeken ülkelerdeki yarım topraklarının gelişmiş(!) ülkelerin ve çok uluslu şirketlerin buradaki toprakları satın alarak veya kiralayarak üretim yapması ve ürettiği ürünleri alıp götürmesi. Sonra da açlık çekenlere "insani yardım" adı altında dünyaya reklam yapmaları. Afrika ülkeleri kendi topraklarında kendileri için üretim yapsa açlık yaşamazlar. Kendilerini doyuracak toprakları var. Geçmişten gelen sömürgecilik bugün de açlığı körükleyen en önemli neden.

Bu edenle tahıl koridorunun açılması ile Afrika'da açlık yaşayanlara buğday, mısır ve diğer ürünler ulaştırılınca açlık bitmeyecek. Açlığın bitmesi için sömürünün bitmesi, insanların kendi topraklarında üretim yapması sağlanmalı.

Ukrayna'da üretimde büyük düşüş var

Tahıl koridoru dünyanın gıda sorununu çözecekmiş gibi sunuluyor. Açlığa çare olacakmış gibi anlatılıyor. Gıda krizinin tek nedeni Rusya-Ukrayna savaşı olmadığı gibi bu sorunun çözümünde de tek başına yeterli olmayacaktır.

Kaldı ki Ukrayna'nın stoklarındaki tahıl bu güvenli koridor ile ihraç edildikten sonra yeni hasat döneminde Ukrayna'nın hemen her üründe üretiminde ciddi düşüşler olacak. Güvenli koridor olsa bile ihraç edilecek yeterli ürün olmayacak. Bu nedenle tahıl koridorunu bütün sorunların çözümü gibi sunmak doğru değil.

Ukrayna'da bazı ürünlerde 2022 üretim verilerine bakıldığında önümüzdeki dönemde koridor açık olsa bile ihraç edilecek yeterli ürün olmayacağı görülüyor.

Amerika Tarım Bakanlığı (USDA) verilerine göre, Ukrayna'nın buğday üretimi 2021-2022 sezonunda 33 milyon ton iken 2022-2023 sezonunda 19 milyon 500 bin tona gerilemesi bekleniyor.

Mısır üretimi 35 milyon 805 bin tondan 25 milyon tona, arpa üretiminin 7,6 milyon tondan 5,7 milyon tona düşmesi bekleniyor. Ayçiçeği üretiminin ise 17,5 milyon tondan 9.5 milyon tona gerileyeceği öngörülüyor.

Bu veriler savaşın bir ülke için ne kadar yıkıcı olduğunu bir kez daha gösteriyor. Temennimiz savaşın hemen sonlandırılması.

Özetle, Ukrayna'daki tahılın ihracatı için güvenli tahıl koridorunun oluşturulması önemli. Fakat tahıl koridorunun dünyada gıda krizini çözeceğini, açlığı sona erdireceğini söylemek doğru değil. Güvenli tahıl koridoru konusunda Türkiye önemli bir rol üstlendi. Rusya ve Ukrayna ile ilişkileri sürdürerek bu konuda diplomatik bir tavır sergilenmesi önemli. Tahıl koridoru hem Türkiye için hem dünya için önemli dersler içeriyor. Tarımda kendine yeterliliğin önemi bir kez daha anlaşılmış oldu. Tarımın önemi ve bu konuda Türkiye'nin sahip olduğu potansiyeli değerlendirmesinin ne kadar değerli olduğunu umarım herkes anlamıştır. Un ve makarna ihracatı için de

olsa dışa bağımlılık yerine yerli buğday üretiminin artırılması, ayçiçeği, mısır, yem hammaddelerinde ithalat yerine üretim yapmanın ne kadar değerli olduğu umarım anlaşılmıştır.

Dünya tahıl ticaretinde Rusya ve Ukrayna'nın önemi

Rusya, Ukrayna ve Kazakistan'ı içine alan "Karadeniz Bölgesi" dünya tahıl üretimi ve ihracatında çok büyük öneme sahip. Bazı ürünlerde Rusya ve Ukrayna'nın payı dikkate alındığında dünya ticaretinde dengeleri değiştirecek güce sahip. Savaşla birlikte bu bir kez daha kanıtlanmış oldu.

Dünya buğday ihracatı ortalama 200 milyon ton. Savaş öncesi bu ihracatın yaklaşık yüzde 30'unu yani 60 milyon tonu Rusya ve Ukrayna tarafından gerçekleştiriliyordu. Ayçiçeği tohumu ihracatının yüzde 32'sine denk gelen 1 milyon 250 bin tonunu, mısır ihracatının yüzde 19'u olan 38 milyon tonunu, arpa ihracatının yüzde 31'ini oluşturan 10 milyon 500 bin tonunu Rusya ve Ukrayna gerçekleştiriyordu.

Toplamda 120 milyon tonu aşan hububat ihracatı ile dünya piyasalarını etkileyecek bir bölge burası.

Türkiye, Venezuela buğday yerine soya üretecek

Ali Ekber YILDIRIM

21 Temmuz 2022 Perşembe

Venezuela ile Türkiye arasında hızlanan diplomatik temaslar yatırıma dönüşecek. Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi'nin Pazar ve pazartesi günü bu ülkeye yaptığı resmi ziyarette tarım alanında yapılacak yatırım ve işbirliği fırsatları ele alındı. Yapılan açıklamalara bakılırsa Türkiye Venezuela'da buğday üretemeyecek ama özellikle soya başta olmak üzere yem hammaddeleri üretimi konusunda yatırım yapılması gündemde. Bakan Kirişçi yaptığı açıklamada yakın zamanda çok güzel müjdeler vereceklerini söyledi.

Venezuela Devlet Başkanı Nicolas Maduro Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın daveti üzerine geçtiğimiz Haziran ayı başında Türkiye'ye geldi. Bu ziyaretinde birçok anlaşma imzalandığı ve bunlardan birisinin de tarım, su ürünleri ve ormancılıkla ilgili olduğu açıklanmıştı.

Buğday üretilenemeyeceği anlaşıldı

Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi, Maduro'nun bu ziyaretinden sonra bir açıklama yaptı. Maduro'nun Türkiye'nin Venezuela'da buğday üretmesini teklif

ettiğini, üretilen buğdayın yüzde 30'unu kendilerine bırakılmasını, yüzde 70'ini ise Türkiye tarafından kullanabileceğini ifade ettiğini Bakan Kirişçi söyledi. Bu açıklama üzerine Ticaret Bakanlığı raporlarından ve yaptığımız araştırmada Venezuela'nın buğday üretimine uygun olmadığını, un ithalatının yüzde 58'ini Türkiye'den yaptığını verilerle ortaya koyduk.

Maduro'nun Türkiye ziyaretinden 40 gün sonra geçen Pazar ve Pazartesi Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi Venezuela'yaresmi ziyarette bulundu. Venezuela Halkın Gücü Üretken Tarım ve Araziler Bakanı Wilmar Castro Soteldo ile hem havadan hem de karadan tarım arazilerinde incelemelerde bulundu. Çekilen videolarda buğday yok ama, soya, mısır tarlaları dikkat çekiyor.

Çok güzel müjdeler verilecek

Venezuela Devlet Başkanı Nicolas Maduro tarafından da kabul edilen Kirişçi, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Devlet Başkanı Maduro'nun ortaya koyduğu iradenin, bakanlar tarafından da desteklenmesi sonrası, özel sektörün devrede olmasının iki ülke ilişkilerinin geleceği açısından hayati önem taşıdığını bildirdi.

Kirişçi, iki ülke Bakanları olarak bunun altını doldurmak, ilişkileri daha da geliştirmek ve güçlendirmek için çaba göstereceklerini vurgulayarak, "Her iki ülke için de önemli olan üç başlık; tarım, su ürünleri ve orman konularında yapabileceklerimizi, hangi adımları atabileceğimizi bu toplantıda bir kez daha gözden geçirmiş olduk. Yakın zamanda çok güzel müjdeler vereceğimizi ifade etmek isterim. Evimizdeyiz, birlikteyiz, beraberiz. Bu beraberliğimiz inşallah daim olacak. Bütün Venezuela halkına teşekkür ediyorum." dedi.

27 Türk şirketi ilgileniyor

Yapılan inceleme ve gezinin içeriğine bakılırsa, Bakan Kirişçi'nin vereceği müjdeler arasında soya, mısır, pirinç, şeker kamışı gibi Türkiye'nin ithalatçı olduğu ürünlerde Venezuela'da üretim yapılması akla gelebilir. Özellikle soya üretimi konusunda özel sektör tarafından da yatırım yapılması sağlanabilir. Türkiye yıllık 3 milyon tonun üzerinde soya tüketiyor ve bunun yüzde 95'ini ithal ediyor. Bu nedenle yem hammaddesi olarak burada soya üretimi verilecek desteklerle özel sektör için de cazip hale getirilebilir.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın açıklamalarında yer almasa da Venezuela Halkın Gücü Üretken Tarım ve Araziler Bakanı Wilmar Castro Soteldo'nun sosyal medya hesaplarından yapılan paylaşımda Türkiye'nin Venezuela'da soya yatırımı yapmayı planladığı bilgisine yer verildi. Bakan Wilmar Castro ve Monagas Valisi Ernesto Luna'nın eşliğinde, Pazartesi günü Venezuela'yı ziyaret eden Türkiye Tarım Bakanı Vahit Kirişçi'nin Monagas eyaletinde 20 bin hektarlık alandaki soya fasulyesinin ekili olduğu arazileri gezdiği ifade edildi.

Bakan Wilmar Castro'nun paylaşımında, Bakan Kirişci'nin yatırım yapacak 27 şirketin varlığından söz ettiği, Rusya-Ukrayna çatışması, iklim değişikliği ve diğer nedenlerden dolayı yaşanan gıda krizinden sonra insanların tarımın önemini anlamaya başladığı bilgisine de yer verildi.

Hayvancılık da gündemde

Tarım Bakanı Vahit Kirişci, Venezüella'daki mevkidaşı Wilmar Castro Soteldo ile birlikte Bolivar eyaletinin Angostura bölgesinde bulunan 30 bin hektarlık ekim alanını da gezdi. Hato La Vergareña üretim birimi olarak bilinen bu bölgede mısır, pirinç, şeker kamışı ve kakao üretiminin yanı sıra sığır, koyun ve keçi yetiştiriciliği yapılıyor. Türkiye, bölgede bu ürünlerle ilgili yatırım da yapabilir.

Halkın Gücü Üretken Tarım ve Araziler Bakanı Wilmar Castro Soteldo'nun yanı sıra Halkın Gücü Balıkçılık ve Su Ürünleri Bakanı Juan Loyo ve Halkın Gücü Ekososyalizm Bakanı Josue Lorca ile de görüşen Bakan Kirişci, Başkent Karakas'ta Venhezuella Devlet Başkanı Nicolas Maduro tarafından da kabul edildi.

Lira yeniden erimeye başladı

Şeref OĞUZ

21 Temmuz 2022 Perşembe

TL'nin değer kaybı yılbaşından bu yana **%30'u** aştı. 2021'de dolar karşısında TL'nin değer kaybı **%80** seviyesindeydi. Peki, **TL değer kaybetmeye devam eder mi?** Geçmiş veriler TL'nin dolar karşısındaki **değer kaybının enflasyon kadar olduğunu** gösteriyor. Kaldı ki **dolar, gördüğü zirveyi unutmaz.**

Enflasyon için TCMB 2022 yılı temmuz ayı Piyasa Katılımcıları Anketi **%70'e** işaret ediyor. Buna göre hala **%40** oranında bir değer kaybı gündeme gelebilir. Dolar kuru **17,59 TL** seviyesinde. **Yüzde 40'lık** bir değerlenme kuru 24 TL seviyesine taşır. Piyasa katılımcıları anketinde dolar kuru için beklenti; **19 TL** seviyesinde bulunuyor.

DOLAR KURUNA EN ÇOK KİMLER BAKIYOR?

Dolar kuruna en çok **halk** bakıyor. Sonra **ihracatçı, sanayici** bakıyor. En son ekonomi yönetimi bakıyor. Bunu ben söylemiyorum. **Bizzat ekonomi yönetiminin söylemlerinden duyuyoruz. Zira biz paramızı TL ile kazanıyoruz.** Ne işimiz olabilir ki dolar ile. Ekonomi kanallarından en yetkili ağızlardan defalarca duyduk bunu. **Dolar ile işimiz yok** ve hayat 20 yılın en pahalı düzeyinde. Dolduruşa mı geliyoruz peki?

İKİ SORU İKİ CEVAP

Kura kim, ne için bakıyor?

Kura evlenecek olanlar altın olarak bakıyor. Zira dolarla fiyatlandığı için altın fiyatlarını etkiliyor. İhracatçı para olarak bakıyor. Zira her sattığı malın içerisindeki kur ayarını düşünüyor. Kura halk enflasyon olarak bakıyor; çünkü kurun her hareketi hayat pahalılığını getiriyor. Ekonomi yönetimi mi? Onlar kura bakmıyor. Kur üzerinden Türkiye'ye bir saldırı mı var?

Kur üzerinden her zaman açıkları olan her ülkeye saldırı olur. Fiyatlar; söz, emir kural dinlemez. Kendi paranı basarsın ama yabancıнын parasını basamazsın. Kur hareketleri biraz da itibar kaybını anlatır.

not

SEÇMEN DOLAR KURUNA ‘EVET’ Mİ ‘HAYIR’ MI VERİR?

Bugün bir **sandık kursak** ve seçmene sorsak dolar kuruna “**evet**” mı “**hayır**” mı verirsiniz diye. Hiç şüphe yok ki herkes “**hayır**” diyecektir. Zira **bir ülkenin parası, özgürlüğüdür.**

Gelgelelim ki; çoğunun parası dolarda... İstemiyoruz ama alıyoruz. Ekonomi yönetimi **dolara bakmıyorum** diyor **kur korumalı mevduat** çıkarıyor. İhracatçı benim işim dolarla diyor ama **aşırı volatilitesine** ses etmiyor.

Yakında ekranlardan dolar kuru göstergesi de kalkar mı acaba? Madem kimse bakmıyor diyerek çıkarılır mı? Gelin görün ki **siz dolara bakmasanız da dolar gidip gelip size bakıyor** hem de daha yüksekte bakıyor. Kredi Risk Primi **CDS 900**’lerde. Sizce kriz göstergeleri sizin bakıp bakmamanızı dinler mi?

Negatif reel faiz: Tasarruflar eriyor, yatırımcı tasarruftan uzaklaşıyor

Servet YILDIRIM

21 Temmuz 2022 Perşembe

Türkiye ekonomisinin karşı karşıya bulunduğu ciddi bir negatif faiz sorunu var ve bu sorun ekonomideki birçok makro dengeyi bozarken, ülkeyi enflasyon sarmalına sokuyor.

Negatif reel faiz aynı dönemde faizlerin gerçekleşen enflasyon oranından düşük olması halidir. Bugün itibariyle bizde yaşanan durum da budur. Türkiye’de 2021 başına kadar TL tasarruf mevduat faizleri enflasyonun biraz da olsa üzerinde seyrediyordu. Sadece gerçekleşen enflasyon değil beklenen enflasyonun da üzerinde bir faiz oranı söz konusuydu. Yani yatırımcıya reel bir getiri sunuluyordu. Ancak 2021 ortasında para politikasında meydana gelen eksen kaymasından sonra faizler aşağı çekildi; kur ve enflasyon hızla yükseldi. TL tasarruf mevduatı sahipleri enflasyon karşısında kaybetmeye; birikimler erimeye başladı.

Negatif reel faiz ekonomideki tasarruf ve harcama tercihlerini değiştirir. Birikimlerinin enflasyon karşısında erdiğini hisseden tasarruf sahiplerini arayışa iter. Kimi dövize ya da altına kayar; kimi hisse senedine. Kimi ise parayı tutmak yerine harcamaya yönelir. Tüketim canlanır; enflasyon daha da artar; kısır bir döngüye girilir. Bizde yaşanan da budur.

En son TCMB beklenti anketine göre 12 ay sonrasına ilişkin enflasyon beklentisi yüzde 40.23’müş. Bankaların bir yıl vadeli mevduat için önerdikleri faiz oranı ise yüzde 17-18 dolayında seyrediyor. Yani mevduat sahibine önerilen yıllık reel faiz eksi yüzde 16.5. Bu hesaba göre eğer işler merkez bankası beklenti anketine uygun olarak gelişir ve şu anda yüzde 78.6 olan enflasyon 12 ay sonra yüzde 40’a gerilerse bugün bir yıl vadeli mevduata 100 lirasını yatıran bir tasarrufçunun parası bir yıl sonra reel olarak 83.5 liraya gerilemiş olacak. Bu iyimser tabloda, yani işlerin beklentilere uygun olarak gelişmesi durumunda ortaya çıkacak tablodur.

Eğer son yıllarda sıklıkla olduğu gibi enflasyon TCMB beklenti anketindeki seviye olan yüzde 40'ın üzerinde kalırsa tasarruf sahibinin kaybı çok daha yüksek olacaktır. Böyle bir ortamda kim parasını mevduatta tutmak ister? Oysa parasını TL mevduatta tutan kişiler TL'ye güvendiği için yabancı paraların cazibesine kapılmayıp tasarruflarını ülkenin parasında değerlendiren kişiler değil midir? Bunların kaybetmesi TL'den kaçışı hızlandırmaz mı?

Negatif reel faiz bazı ülkelerin içine girdikleri zor durumdan çıkabilmek için bilinçli olarak başvurdukları bir yoldur. 2008 krizinden sonra Japonya, Danimarka, İsviçre, İsveç ve Euro bölgesi gibi birçok ülke reel negatif faiz uyguladılar. Hatta bazıları reelin de ötesinde nominal negatif faize bile başvurdu. Krizde güvenli liman olarak görülen İsviçre ve Danimarka paralarının değerlenmesini önlemek için negatif faize geçtiler. Japonya 1991'de girdiği durgunluktan çıkmak uğruna bu yola düştü. Para bastı, faiz düşürdü, niceliksel gevşeme yaptı; 1999'da faizi sıfıra indirdi, olmadı. 2016'da negatife çekti. Bu ülkelerin tamamında negatif reel faiz uygulandığı dönemde enflasyon sıfıra yakındı hatta bazılarının da eksiydi; bizim negatif faize geçtiğimizdeki gibi yüzde 15-20 aralığında seyretmiyordu.

Ancak enflasyonun yükselmeye başlaması ile bu ülkeler yavaş yavaş negatif faiz bölgesinden çıkmaya başladılar. Bundan 8 yıl önce negatif faize geçen Avrupa Merkez Bankası bile artık pozitif reel faize geçeceğinin sinyalini verdi. Diğer merkez bankalarından da benzer adımlar geliyor.

Türkiye'nin hikayesi ve koşulları negatif reel faiz uygulayan Japonya ya da İsviçre gibi ülkelere farklıdır. Türkiye enflasyonu yüksek olduğu halde negatif reel faize geçen çok nadir ülkelere biridir. Türkiye'de şu ana kadar ki uygulama sonuçları negatif reel faizlerin yüksek enflasyonu daha da azdirdiğini ve "yüksek"ten "hiper"e sıçrattığını gösteriyor.

TL mevduatı ya da diğer sabit getirili araçları tercih eden tasarruf sahibi için zor günler bunlar. Hem mevcut enflasyona hem de beklenen enflasyona karşı kaybediyorlar. Uygulanan politika fiili olarak tasarruf sahibini TL mevduatın dışına itiyor; tasarrufa değil tüketime özendiriyor. Şubat ayında dediğimiz gibi "(Negatif reel) faiz neden, enflasyon ise sonuçtur."

Erdoğan nerede, 'Beni bunlarla mı sıkıştırmak istiyorsunuz?' dedi

Abdullah Gül'e, başbakan olarak katıldığı ilk toplantıda MGK Genel Sekreteri Tuncer Kılınç, "Karının başını aç" demişti. Yıllar sonra Gül'e bunu sorduğumuzda, "Gereken cevap verildi" diye yanıtlamıştı.

AK Parti'nin ilk döneminde askerlerde 28 Şubat alışkanlıkları vardı. AK Parti iktidarının akıbetini Refahyol hükümetine, Erdoğan'ın sonunu da Erbakan'a benzetmek istiyorlardı. 28 Şubat sürecinde Başbakan Erbakan'a, Osman Özbek isimli paşanın hakaret ettiği, askerın baskısıyla Erbakan'ın başbakanlıktan istifa etmek zorunda bırakıldığı dönemin ruhuyla hareket ediyorlardı. Batı Çalışma Grupları bunun için kuruldu. 27 Nisan e-Muhtırası bunun için verildi. Cumhuriyet mitingleri bunun için organize edildi. AK Parti'ye kapatma davası bunun için açıldı. Erdoğan, yasaklı hale getirilerek seçimlere bunun için sokulmadı.

Ama Erdoğan da tehlikenin farkındaydı. Türkiye'nin geleceğinde ya onlar olacak ya Erdoğan olacaktı.

AK Parti'ye kapatma davası açıldığı günlerde, "Yaşlarını kuru yaparım" demişti. Kapatma davası zamana yayılmak yerine hızlandırılmış ve YAŞ toplantısı öncesine denk getirilmişti. Yüksek Askeri Şura toplantısı bir dönüm noktası olmuştu. 27 Nisan e-Muhtırası'nı geri çevirdi. Demirel gibi şapkayı alıp gitmedi. 15 Temmuz ise bunun zirvesiydi. 15 Temmuz'da Erdoğan darbeyi geri püskürttü.

Askerin karşısında terleyen başbakanlardan, başbakanların terlettiği asker sürecine böyle geçildi. Son sözün sahibinin askerın değil seçilmişlerin olduğu düzen böyle kuruldu. Bunu da ancak Erdoğan gibi yürekli bir lider yapabilirdi.

ZAMANIN RUHU

Beni bunları yazmaya iten ise eski Genelkurmay İstihbarat Başkanı emekli Korgeneral İsmail Hakkı Pekin'in AKİT TV'de Muharrem Çağlar'ın programında anlattıkları oldu. 2007 yılı 367 kararının çıktığı, Meclis'te cumhurbaşkanı

seçtirilmediği, Cumhuriyet mitinglerinin ve 27 Nisan e-Muhtırası'nın yayınlandığı bir dönemdi. Bu yaşananlar zamanın ruhunu yansıtmaları açısından çok önemli.

O nedenle Ergenekon mağduru olan İsmail Hakkı Pekin'le konuşarak bir kez de onun ağzından dinledim. Şimdi noktasına, virgülüne dokunmadan İsmail Hakkı Pekin'in ağzından 2007 Aralık Şûrası'nda yaşananları aktarıyorum.

PEKİN O TOPLANTIYI ANLATTI

"2007 yılında Genelkurmay İstihbarat Başkanı oldum. Aralık Şûrası vardı. Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Ergun Saygun bana, 'Türkiye'deki irticai faaliyetlerle ilgili takdim hazırlayın, Başbakan'a sunalım' dedi. Bazı özel okullardaki irticai faaliyetlerle ilgiliydi. TSK içindeki irticai faaliyetlerle ilgili değildi. İstihbarata Karşı Koyma Başkanı Tuğgeneral, 'Komutanım, geçen sefer de böyle bir şey oldu. Başbakan kızdı, bağırды, bir sürü laf söyledi. Söyleyin yapmasın' dedi. Sayın Cumhurbaşkanı o zaman 'başbakan'dı. 2006 Aralık Şûra'da da aynı şey olmuş. Başbakan kızmış.

ERDOĞAN'IN 'ŞÛRA'DAKİ TAVRI

İkinci başkana gittim, anlattım. "Yok. Hazırlayın" dedi. Ağustos şûraları terfiler, aralık şûrasında ise harbe hazırlıklar görüşülür. Şûra başladı. Başbakan ile Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt toplantı masasının başında yanyana oturuyorlar. İKK Başkanı Tuğgeneral çıktı anlatıyor. Başbakan da not alıyor. Sayın Cumhurbaşkanı dedi ki, 'Bunu bana niye anlatıyorsunuz?' Bir defa hukukçuların görüşü farklı dedi. Geçen sene de söyledim (2006 Aralık Şûrası), 'Kimi kime şikâyet ediyorsunuz. Beni bana mı şikâyet ediyorsunuz. Geçen sene de bunları söyledim. Bunlar sizin işiniz değil. Burası onun yeri değil. Beni bunlarla sıkıştırmaya mı çalışıyorsunuz?' dedi. Biz bunun üzerine daha başka sözleri duymamak için dışarı çıktık. Bu arada Genelkurmay Başkanı Büyükanıt, "Sayın Başbakan'ım çok ağır konuşuyorsunuz" dedi. Cumhurbaşkanı şûrayı yarım bıraktı çıktı. Genelkurmay Başkanı da arkasından gitti. Sonra şûraya tekrar döndü ama o brifing devam etmedi. Zaten bu Yüksek Askeri Şûra'daki son brifing oldu."

Erbakan başbakanken Genelkurmay'ı ziyaretinde omuz atılmıştı. O günlerden bugüne kolay gelinmedi. Erdoğan'ın cesur mücadelesi olmasa askeri vesayet bir türlü geriletilemezdi. O nedenle Erdoğan'ın bu tepkisi şaşırtıcı değil ama çok önemli.

'KES ULAN'

Erdoğan, MGK toplantısında da benzer bir çıkış yapmıştı. Ben ilk olarak dönemin Jandarma Genel Komutanı Şener Eruygur olarak yazmışım ama sonradan arayan bir MGK üyesi o komutanın Cumhur Asparuk olduğunu aktarmıştı.

Olay, 2003 yılı ağustos MGK toplantısında yaşanıyor. Hava Kuvvetleri Komutanı Cumhur Asparuk, veda konuşmasında irtica gerekçesiyle iktidara

ithamlarda bulunuyor. Erdoğan, önce anlattığı olayların doğru olmadığını söylüyor. Asparuk konuşmasını uzatıyor ve iddialarını sürdürüyor. Erdoğan bunun üzerine “Kes ulan” diye bağırıyor.

Peki Asparuk susuyor mu? Evet susuyor.

BÜYÜKANIT'A, 'SEN Mİ YÖNETECEKSİN BEN Mİ?'

27 Nisan e-Muhtırası verildiği gece Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt, Başbakan Erdoğan'ın telefonlarına çıkmamıştı. Ta ki hükümetin açıklama yapacağı duyuruluncaya kadar. Büyükanıt, 28 Nisan günü Erdoğan'ın telefonuna geri dönüş yapıyor. Erdoğan'ın ilk sözü 'Paşa, bu ülkeyi sen mi yöneteceksin yoksa ben mi?' oluyor.

Sonu malum. 28 Nisan'da Türk demokrasisinde bir ilk yaşandı ve muhtıra verene muhtıra verildi.

KOŞANAR'E, 'BİZİ CEMSELERE Mİ DOLDURACAKSIN?'

Son not ise Koşaner Paşa'dan.

Balyoz davasında 102 asker tutuklanınca Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner soluğu Dolmabahçe'de Erdoğan'ın yanında alıyor. Erdoğan da tutuklamalardan dolayı rahatsızdı. Bunu da dönemin Adalet Bakanı çok iyi biliyor. Ancak Koşaner o denli sert bir üslupla konuşuyor ki Başbakan bu tarzdan rahatsız oluyor. Başbakan'ın bunu hissettirmesine rağmen Koşaner aynı tonda konuşmasını sürdürünce Erdoğan, 'Otur oturduğun yerde, ne yapacaksın? Bizi cemselere doldurup Selimiye Kışlası'na mı götüreceksin?' diye uyarıyor.

Sonuç. Koşaner, “Yok efendim. Öyle demek istemedim” diyor ve oturuyor.

KILIÇDAROĞLU NE YAPIYORDU

Türkiye bu noktaya geldiyse Erdoğan'ın kararlı mücadelesi sayesinde geldi.

Erdoğan Genelkurmay Karargâhı'nda ya da Milli Güvenlik Kurulu toplantısında başörtüsü mücadelesi verirken, Kemal Kılıçdaroğlu ise başörtüsü yasağını kaldıran düzenlemenin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne müracaat ediyordu.

Kılıçdaroğlu'na methiyeler dizen başörtülülere hatırlatmak istedim.

İbrahim Kahveci

Hemen emeklilik...

Bugün biraz kendimden bahsederek büyük bir sorunu açıklamaya çalışacağım.

2000 öncesi 1.516 gün

2000-2008 arası 1.940 gün ve

2008 sonrası 4.661 gün olmak üzere toplam 8.117 gün fiili çalışma sürem olmuş. SGK verilerine göre 7 bin gün çalıştıktan sonra emekli olabiliyordum ama yaklaşık 3 yıldır yaşımdan tutmadığı için emekli olamamışım. Yani şu Emeklilikte Yaşa Takılanlar-EYT dedikleri şey bende de var.

Normal olarak EYT nedeniyle üç yılın üzerine 1,5 yıl daha çalışmam gerekiyormuş.

Ama bir konu daha var. Basın sektöründe yıpranma payı var: 2008 öncesi 12 ay çalışınca 16 ay çalışmış gibi işleyen sistem, 2008 sonrası için kaldırılmış ama sonra yeniden getirilmiş. Bu sefer 12 ay çalışınca 14 ay çalışmış gibi yıpranma hakkı verilmiş.

Burada iki önemli fark daha var:

1- Yıpranma almak için basında en az 10 yıl çalışmış olmak gerekiyormuş. Mesela 9 yıl çalışmışsan yıpranma alamıyorsun (bendeniz). Oysa 2008 öncesi basında ne kadar çalışmışsan o kadar yıpranma alıyordunuz.

2- Artık basında çalışmanızın da kıymeti BASIN KARTINA bağlı. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı size basın kartı vermemiş ise isterseniz 40 yıl çalışın yıpranma hakkınız olmuyor. O nedenle Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun hakkında basındaki arkadaşlar dikkatli olsun... Mesela Karar Gazetesi ekonomi müdürü ve köşe yazarı olarak basın kartı alamıyorum... Emeklilikte bendenizin yıpranması hakkı da böylece yandı gitti...

Ama bir başka şey daha söyleyeyim: Ben normalde 3 yıl önce emekli olmam gerekirken EYT dolayısı ile olamadım ve 1,5 yıl daha çalışmam gerekiyor ya... **İyi de ben emekli olmak istemiyorum...**

Tekrar edeyim: Sevgili iktidar ve sevgili muhalefet: Ben emekli olmak istemiyorum.

54 yaşında emekli olabiliyormuşum ama emekli olmak istemiyorum.

İyi ama **şu kurdukları yeni düzen bana da illa emekli ol diyor.** Şu düzende emekli olmamak akılsızlık gibi bir şey...

Anlatayım: Çalışırken aldığınız maaşın emekli maaşını etkileme oranı dedikleri şey var ya... İşte onu 2000 yılı öncesine göre 2008 yılında yarı yarıya düşürdüler. Kısacası ben ve benim gibi bir çok kişi **2008 sonrası ne kadar uzun süre çalışırsa emekli olduklarında alacakları emekli maaşı düşüyor (reel olarak).**

Mesela benim 2 yıl önce emekli olmam halinde alacağım maaş şu anda yaklaşık yüzde 20 düştü bile. Evet, evet **daha çok çalıştıkça alacağım emekli maaşım düşüyor.**

Muhteşem bir iş... Neden daha çok çalışayım ki...

Şimdi gelemim ülkenin emeklilik durumuna...

SGK verilerine göre (Nisan 2022) sigortalı çalışan sayısı 22 milyon 631 bin kişi. Bu çalışan sayısına karşılık emekli sayısı 12 milyon 956 bin ama emekli maaşı alanların sayısı da 13 milyon 764 bin kişi. (Vefat eden emeklinin maaşından eşi ve kızının yararlanması gibi)

22,6 milyon çalışan 13,8 milyon emekliye bakıyor.

Aslında bakamıyor. Yine SGK verisine göre bu yılın sadece ilk 4 ayında Hazine'den SGK'ya aktarılan kaynak 124 milyar TL. Önceki iki yıl Hazineden SGK'ya aktarılan kaynak toplamda 500 milyar liraydı. (2020-248,8 milyar TL ve 2021-252,1 milyar TL)

SGK aslında tam bir batık kurum durumunda. Hazine'den kaynak aktarılamasa emekli maaşları ödenemez.

Bu yıl SGK'ya Hazine'den aktarılacak kaynak 400 milyar lirayı da geçebilir. Yeni yılla birlikte EYT ve ek göstergelerle SGK çok daha batmış olacak.

21.07.2022

Şimdi ben burada ne demek istiyorum?

Efendim emeklilik sistemimiz berbat ötesi bir durumda. Ne çalışan kazanıyor ne de emekli rahat edebiliyor...

Ülkede çalışma hayatı üç temel açıdan felaket:

1- Çalışma süresi 2- Çalışma şartları 3-Çalışma ücreti

Bunlar düzeltilmeden insanlara daha çok çalışın diyemezsiniz. İşçi sendikaları özellikle bu üç şartın hepsine odaklanmak zorunda... Sadece ücrete odaklanmak sorunu çözmiyor.

Bir başka alan ise emeklilik... Bu sistem sürünme sistemi...

Bugün iktidarı muhalefeti herkes EYT diyor.

Ama kasada zırnık yok...

Bilesiniz...

Çözüm emeklilikte değil, çalışmakta. Ülkenin çalışmaya kalkınmaya ve kazanmaya ihtiyacı var. Umarım bu gerçeği birileri görür ve gerçekliğe adım atar...

Not: Bu konuda İYİ Parti'den Ümit Özlale hocanın çok önemli çalışmaları bulunuyor. Lütfen kulak verelim ve değerlendirelim. Ülkemizi kendi ellerimizle lütfen batırmayalım.

21 Temmuz 2022, Perşembe

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Her şey 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'yla başladı

Türk dış politikasında değişim çanları yine şiddetle çalmaya başladı. İkinci Dünya Savaşı sonrasında kendimizi Amerika'nın müttefiki olarak gördüğümüz için bu ülkeden hiçbir kötülüğün gelmeyeceğini zannediyorduk.

Ama ilk Kıbrıs bunalımında, yani 1964'te Sovyetler Birliği bizi tehdit edince, o zamanki Amerikan Başkanı, Türk Başbakanı **İsmet İnönü**'ye bir mektup gönderdi ve "**Kıbrıs yüzünden Sovyetler Birliği size müdahale ederse sadece seyredereziz**" dedi.

Daha sonra da **İnönü** bir bütçe oylamasıyla düşürüldü. ABD, Kıbrıs'ta bize ikinci büyük şoku 1974'te yaşattı. Yunanistan'daki albaylar cuntasının güdümünde bulunan Kıbrıslı Rumlar, Türkleri katledip adayı Yunanistan'a ilhak etmeye çalışınca Türkiye, 1974'ün 20 Temmuz'unda Kıbrıs'a müdahale etti.

O dönemde Başbakan **Ecevit**, yardımcısı da **Erbakan**'dı. Kıbrıs'taki ilk harekâta kısmen başarılı olduk. 2. harekâta ise Kıbrıs Türklerinin alanını Rumlardan temizledik.

ABD HEP KARŞIMIZDA YER ALDI

Ama bu arada Amerika, Türkiye'ye ambargo uyguladı. Yani hayatımızda ikinci kez Amerika'nın Türkiye'ye karşı bir ülke olduğunu anladık. Bu arada Yunanistan, Kıbrıs yüzünden NATO'dan çıkmıştı. 12 Eylül 1980 darbesi, **Kenan Evren** liderliğinde gerçekleştirildi. O sırada Amerikan Başkanı olan **Jimmy Carter**, kendi dışişleri bakanına "**Türkiye'de ne oluyor?**" diye sorunca, bakan "**Bizim çocuklar darbe yaptı**" dedi. Ve darbecilerin ilk işi, Rogers Planı denilen Amerikan projesini kabul etmek oldu.

Böylece Yunanistan, NATO'ya geri döndürüldü. Aslında bu dönem Türkiye'nin uyanma dönemi idi. Çünkü Kıbrıs Barış Harekâtı'nda uçaklarımızın yedek lastiği

olmadığı için bunları Libya Lideri **Kaddafi** bağış olarak veriyordu. Ondan sonra Türkiye kendi savaş sanayiini geliştirmeye başladı.

Silahlı insansız hava araçları işte bu yüzden önemli. O dönemde tank palet fabrikası kuruldu. Artık Türkiye kendi helikopterini yaptı, silahlarını ve uçaklarını da yapıyor.

YUNANİSTAN, ABD'NİN OYUNCAĞI

Derken bugünlere geldik. Ve iş iyice ciddileşti. Bu defa Amerika, Yunanistan'ı Türkiye'ye karşı silah olarak kullanmaya başladı. Türkiye'nin satın almak istediği silahları "**Yunanistan'a karşı kullanırsınız**" diye vermekten kaçındı. Yunanistan'da 9 yerde askeri üs kurdu. Şimdi bu noktada Amerika'nın desteklediği PKK'yı yok etmek için Suriye sınırına askeri müdahalede bulunma ihtimalimiz, hem Amerika'yı hem İran'ı hem de Rusya'yı endişelendiriyor.

Kısacası, Türkiye sadece kendine güvenmek durumunda. NATO ülkesi olmak hiçbir şeyi değiştirmiyor. Çünkü NATO ülkeleri, başta Almanya, sonra İsveç ve Amerika olmak üzere Türkiye'yi tehdit eden terörist örgütlere yataklık ediyorlar. PKK da FETÖ de artık çok açık biçimde ABD'nin gönüllü oyuncakları.

Bereket Türkiye'de bilinçli bir yönetim var. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın liderliğinde içeride terörist temizliği hiç aksatmadan yapılıyor. Sınır güvenliğimiz ise ordunun hiç eksilmeyen operasyonlarıyla sağlanmakta. Bakalım bu gidiş nerede son bulacak?